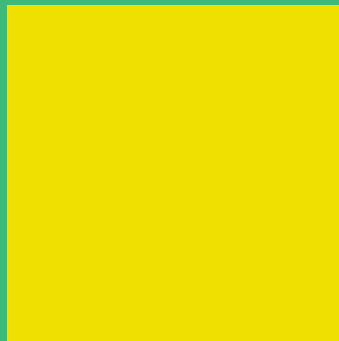

3

DE ONTMOETING MET DE
LEEFOMGEVING: SOCIALE EN
ECOLOGISCHE VRAAGSTUKKEN

MODULE DRIE

SOCIALE EN ECOLOGISCHE VRAAGSTUKKEN

3.1 INLEIDING VAN HET VIDEOFRAGMENT

Figuur 3.1
De videoclip

Jongeren in het hele land moedigen elkaar via sociale media aan om periodiek te demonstreren voor een nieuw klimaatbeleid en sociale rechtvaardigheid. De demonstraties vinden elke maandag plaats vanaf 10.00 uur. Hoewel de meeste demonstranten op dat moment op school zouden moeten zijn, beweren ze dat hun acties een hoger belang dienen. Hoewel veel scholen de demonstranten impliciet hebben ingestemd met afwezigheid bij de acties, zijn ze het niet eens met alle georganiseerde acties.

Het probleem is dat veel jongeren te maken hebben met een enorme frustratie over wat zij 'de rijke vervuilende zakenmensen' noemen. Een kleine groep jongeren demonstreert op de opritten van rijke mensen.

In dit scenario willen we jongeren bewust maken dat er constructievere manieren zijn om tot een duurzame oplossing voor het probleem van klimaatverandering te komen, ook verwijzend naar de islamitische visie op dit onderwerp.

3.2 DE SCHEPPING

3.2.1 INLEIDING

De Koran verwijst naar de schepping als khalq. De term khalq is verbonden met de natuur en het universum en komt in 261 Koranverzen voor. Zoals bijvoorbeeld in soerat Al-Baqara vers 29: *"Hij is Degene Die voor jullie alles geschapen heeft wat op aarde is. Toen reikte Hij over de hemel en maakte zeven hemelen en Hij is de Kenner van alle zaken."* ¹ (Al-Baqara:29)

De Islam richt zich tot alle onderdelen van de schepping, waaronder ecologie. Uit het geheel van Koranverzen gaat 1/8 ervan over het onderwerp 'ecologie, milieu en natuur'. De mens heeft tenslotte als taak gekregen om het evenwicht van Allah's schepping te behouden. In soera Arrahman staat: *"..Hij (Allah) heeft de weegschaal (der gerechtigheid) geplaatst. Opdat jullie het evenwicht niet verstoren. En Hij houdt de weegschaal in evenwicht met rechtvaardigheid, en breng geen afwijkingen in het evenwicht."* ² (Ar-rahmane: 7,8 en 9)

De visie van de islam op de relatie tussen de mens en ecologie is uitgewerkt in zowel de Koran als de hadieths. ³ Hierin wordt meermaals aangespoord tot een duurzame omgang met de natuur en de aarde. Destemeer omdat het volledige universum, waaronder de natuur en de mens, door Allah als eenheid is geschapen. Het is dus aan de mens om die eenheid van natuur en mens te behouden en te respecteren.

Er is een onderling verband tussen alle elementen van de schepping. Ook bracht Allah hier structuur in. Daarom spreken we van een schepping die in balans is of mizan zoals uitgelegd in de Koran: *"De zon en de maan volgen een vastgestelde baan. De sterren en de bomen buigen zich eerbiedig voor hun Heer. De hemelen heeft Hij opgeheven en Hij heeft het evenwicht gebracht. Verstoor het niet, houd de juiste maat en verlies die niet."* ⁴ (Ar-rahmane: 5,6,7,8 en 9)

Figure 3.2
Source: © PRASERT /
Adobe Stock

3.2.2 DE MENS ALS KHALIFA OP AARDE

Naast het ruimer begrip ecologie, besteedt de Koran ook veel aandacht aan het milieu. Ook hier staat centraal dat het de taak van de mens is om het evenwicht in de natuur te behouden en te respecteren. Men spreekt van natuurwetten om erop te wijzen dat Allah met de juiste berekeningen en in alle perfectie de eenheid in de natuur heeft geschapen. Zo staat in soera Al Mulk: *"U ziet in de schepping van de Meest Barmhartige geen onevenwichtigheid."* ⁵ (Al-Mulk:3).

¹ <https://koran.nl/soera-2-al-baqarah-de-koe/> (acces 7.10.2020)

² <https://koran.nl/soera-55-ar-rahman-de-weldadige-de-weldoener/> (acces 7.10.2020)

³ I. M. HOPE, J. YOUNG, islam and ecology, , 2014, p.1.

⁴ <https://koran.nl/soera-55-ar-rahman-de-weldadige-de-weldoener/> (acces 7.10.2020).

⁵ <https://koran.nl/soera-67-al-mulk-heerschappij/> (toegang 27.07.2020).

De interpretatie van de Koran doet ons inzien dat de mens geen beheerser, maar eerder een beheerder of behoeder van de natuur dient te zijn. Daarom wordt de mens beschouwd als rentmeester of khalifa: *“En (gedenk) toen jullie Heer tegen de Engelen zei: “Ik zal op de aarde een khalifa aanstellen.”*⁶ (Al-Baqara:30) De oorspronkelijke betekenis van een khalifa is de verantwoordelijke voor het beschermen van de aarde en haar vermogens.

Figure 3.3
Source: © sarayut_sy /
Adobe Stock

Ook geeft de natuur signalen of ayats wanneer het niet goed gaat. Het is dan aan de mens om daarmee rekening te houden en de natuur nog beter te beschermen. Zoals reeds uitgelegd maakt de mens samen met alle andere scheppingen deel uit van het gehele universum. Toch verschilt

de mens van alle andere scheppingen omdat het beschikt over de rede of het verstand en de vrije wil. Mensen hebben de capaciteit om na te denken over hun handelingen en te kiezen of ze iets al dan niet doen/beschermen/behoeden. In tegenstelling tot dieren die hun instinct volgen, beschikt de mens dus over het verstand om de opgelegde taak tot bescherming van de natuur te begrijpen en uit te voeren.⁷

Concreet betekent khalifa of verantwoordelijke zijn dat je als mens volgende verantwoordelijkheden opneemt:

1. Zichzelf beschermen
(spiritueel, biologisch,...)
2. De maatschappij
beschermen (de
samenleving in het
algemeen, de menselijke
relaties, de eigen en andere
gemeenschap,...)
3. De aarde en haar vermogens
beschermen (de natuur,
dieren, energiebronnen...)

Indien je als mens die drie zaken steeds voor ogen houdt, draag je bij aan een harmonieus universum.

⁶ <https://koran.nl/soera-2-al-baqarah-de-koe/> (toegang 27.07.2020).

⁷ I. M. HOPE, J. YOUNG, islam and ecology, , 2014, p.1.

3.2.3 OEFENINGEN

Oefening 1: Invuloefening

Vul het schema met het juiste antwoord aan.

Oefening 2

Lees de onderstaande stellingen en zet een kruisje in de gepaste kolom.

STELLING	WAAR	NIET WAAR
1. 1/8 van de Koran gaat over ecologie, milieu en natuur.		
2. Dieren beschikken over de vrije wil. Daarom hebben zij de taak om voor de natuur te zorgen.		
3. Een khalifa is verantwoordelijk voor de bescherming van zichzelf, de maatschappij en de aarde.		
4. De schepping van Allah is niet in balans of mizan.		

3.3 ISLAMITISCHE MILIEU-ETHIEK

3.3.1 MENS EN MILIEU-VERANTWOORD GEDRAG

In het gedeelte over de mens als *khalifa* hebben we reeds stilgestaan bij het feit dat de Koran veel aandacht hecht aan het milieu. Het volstaat niet om enkel de 5 pijlers van de islam na te leven om een goede moslim te zijn. Er bestaan nog andere, ethische regels zoals het respecteren en beschermen van het milieu. Als mens dienen we zuinig om te gaan met de energiebronnen, de natuur zo min mogelijk te vervuilen en een duurzaam en ecologisch gedrag te vertonen. Het zijn die principes van verantwoord gedrag die minstens even belangrijk zijn als de meer bekende gedragspijlers binnen de islam.

In de *hadith* wordt de levensstijl van de profeet Mohammed –vzmh– weergegeven. Ook hierin wordt bevestigd dat de profeet milieu-verantwoord gedrag beschouwde als onderdeel van de authentieke islamitische levenswijze. Bovendien waren de meeste profeten herders wat maakt dat ze zeer veel voeling hadden met de natuur en al wat erin leeft. Hij beval ook de moslims om zorgvuldig om te gaan met de natuur zelfs in moeilijke tijden als oorlog.

Dit wordt benadrukt door Abu Bakr As-Siddiq, een nauwe gezelschapsgenoot en opvolger van de Profeet Mohammed –vzmh–. Hij zei aan een van zijn militaire bevelhebbers: *“Ik adviseer u volgende tien dingen (met betrekking tot de regels van oorlogsvoering). Dood geen*

*vrouwen of kinderen, bejaarden of zieken. Hak geen bomen om of verbrand ze niet, vooral als het fruitdragende bomen zijn. Verniel geen onbewoonde plaatsen. Dood geen dieren behalve voor voedsel. Verbrand geen bijen en drijf hen niet uiteen. Steel niets van de zaken die in beslag genomen werden gedurende de strijd. En handel niet laf.”*⁸ (Al-Muwatta, Volume 21, Hadith 10)

In de Koran wordt de mens herinnerd aan de schoonheid van de natuur. Soera Al Ghashiyah nodigt in verzen 16 tot 18 de mens uitdrukkelijk uit om zich bewust te zijn van de schoonheid van de natuur door het regelmatig te observeren en ervan te genieten: *“Kijken zij dan niet naar hoe de kamelen zijn geschapen? En naar hoe de bergen stevig gegrondvest zijn? En naar hoe uitgespreid de aarde is?”*⁹ (Al-Ghashiyah: 17,18,19,20) Als we de tijd nemen om op een bewuste manier naar de natuur te kijken, zien we inderdaad de grootheid en de schoonheid die het biedt.

⁸ I. MALIK, al-Muwatta, Beiroet, Dar Iyha Attourat Alarabiya, 1985, p. 212.

⁹ <https://koran.nl/soera-88-al-ghashiyah-de-overweldiging/> (acces 7.10.2020).

Oefening 1

Vul de ontbrekende woorden in.

Khalifa – 5 pijlers van de islam – respecteren en beschermen –
ecologisch gedrag – de energiebronnen - milieu

In het gedeelte over de mens als..... hebben we reeds stilgestaan bij het feit dat de Koran veel aandacht hecht aan Het volstaat niet om enkel dena te leven om een goede moslim te zijn. Er bestaan nog andere, ethische regels zoals het.....van het milieu. Als mens dienen we zuinig om te gaan met..... de natuur zo min mogelijk te vervuilen en een duurzaam en te vertonen. Het zijn die principes van verantwoord gedrag die minstens even belangrijk zijn als de meer bekende gedragspijlers binnen de islam.

3.4 MILIEU EN SOCIALE RECHTVAARDIGHEID

3.4.1 ZUINIG OMGAAN MET NATUURLIJKE BRONNEN

In een sociaal rechtvaardige samenleving heeft ieder mens recht op en toegang tot de basisbehoeften. Ecologie en natuur kunnen hieraan gelinkt worden. Denk aan de samenleving waarin eenieder recht heeft op bijvoorbeeld water als basisbehoefte.

In de Koran wordt de cruciale rol van water benadrukt. Water wordt vooropgesteld als bron van het leven en als één van de meest kostbare grondstoffen.¹⁰ Het woord water of ma'a komt meer dan zeventig keer voor in de Koran.¹¹ Zoals bijvoorbeeld:

*"En Allah heeft water uit de hemel gestuurd, en Hij doet de aarde daarmee herleven na haar dood. Waarlijk, in dit is een Teken voor mensen die luisteren."*¹² (An-Nahl:65)

*"Vertel Mij! Hoe denken jullie dan over het water dat jullie drinken? Zijn jullie het die het uit de regenwolken doen neerkomen, of zijn Wij de neerzenders? Als Wij zouden willen dan zouden Wij het tot zout water maken. Waren jullie maar dankbaar!"*¹³ (Al-Waqi'ah: 68,69,70)

Water is essentieel voor het ontstaan en de ontwikkeling van leven. Zo is het noodzakelijk voor onder andere het levensonderhoud van de mens, van de dieren en is het noodzakelijk voor de plantengroei. Bovendien hebben zowel mensen en dieren nood aan drinkwater. Tot slot kunnen wij ons geen leven inbeelden zonder de mogelijkheid om een douche of een bad te nemen, water staat garant voor reinheid en hygiëne.

Figure 3.6
Source: © willyam /
Adobe Stock

Het is duidelijk dat water altijd een cruciale rol zal blijven spelen in het universum. Maar het wordt ook alsmaar duidelijker dat we kampen met de problemen van waterschaarste, droogte,... Water is niet onuitputtelijk en kan op een gegeven moment opgeraken. Het is daarom de verantwoordelijkheid van de mens om watertekorten te voorkomen door zowel langetermijn- als kortetermijnoplossingen te bedenken.

Als khalifa dienen we zuinig om te springen met de energiebronnen en

¹⁰ S. CATOVIC, J. YOUNG, Islamic sacred texts related to water, New Jersey , p.1-5.

¹¹ More examples can be found on: https://www.faithinwater.org/uploads/4/4/3/0/44307383/islamic_sacred_texts-water-greenfaith.pdf

¹² <https://koran.nl/soera-16-an-nahl-de-bijen/> (toegang 27.07.2018).

¹³ <https://koran.nl/soera-56-al-waqi-ah-het-onvermijdelijke/> (toegang 27.07.2018).

3.4.2 RECHTVAARDIG OMGAAN MET NATUURLIJKE BRONNEN

Figure 3.7
Source: © VectorMine /
Adobe Stock

een duurzaam en ecologisch gedrag vertonen. Het zijn die principes van verantwoord gedrag in soera Al Baqarah vers 30 die in de verf worden gezet.

De mens consumeert zeer veel. Heel vaak wordt er meer verbruikt dan we als mens effectief nodig hebben om te overleven, denk aan de voedseloverschotten die na elke maaltijd weer in de vuilbak belanden. Het is belangrijk om een balans te vinden in die consumptie. Zelfs indien er nu nog een overvloed zou zijn aan bepaalde natuurlijke bronnen, zou het niet rechtvaardig zijn om die te verkwisten en onnodig uit te putten.

Overconsumptie zorgt ervoor dat de natuurlijke hulpbronnen worden uitgebuit. Door gebalanseerd te consumeren, bereiken we de doelstelling van de eenheid en instandhouding van de natuur.¹⁴ (Al-A'raf: 31) Die doelstellingen moet een khalifa steeds voor ogen houden.

In de Koran wordt er uitdrukkelijk op gewezen niet te verspillen of overconsumeren. Soera Al A'raf wijst erop dat consumeren uiteraard niet verboden is, maar dat dit met mate moet gebeuren: *"O Kinderen van Adam, kleedt jullie goed en mooi... En eet en drink wat jullie maar willen, maar verspil niet door buitensporigheid. Voorzeker, Hij (Allah) houdt niet van de verkwisters."*¹⁵

Gebalanseerd consumeren zorgt ervoor dat het gemakkelijker is om de natuurlijke bronnen gelijkelijk te verdelen en zo een rechtvaardige consumptiemaatschappij te vormen. Toch zien we dat dit doorheen de jaren alsmaar moeilijker lukt. Indien elk individu bij zijn consumptie enkel aan zichzelf denkt, zal hij/zij geen rekening houden met het feit dat het aanbod van natuurlijke bronnen ook andere mensen, dieren en planten moet voorzien in levensonderhoud. Zo ontstaat een ongelijke en onrechtvaardige verdeling van natuurlijke bronnen. Dit is uiteraard niet wat in de Koran wordt beoogd, integendeel.

¹⁴ S. OZKAYA, Islam en Ecologie: De ecologische ethiek van de islam gezien vanuit de visie op de relatie tussen mens en natuur, Leiden, 2013, p. 14.

¹⁵ <https://koran.nl/soera-7-al-a-raf-de-kantelen/> (toegang 27.07.2020).

Oefening 1

Beantwoord de volgende vragen.

1) Wat kenmerkt een sociaal rechtvaardige samenleving? Geef een voorbeeld:

2) Hoeveel keer komt de term ma'a of water voor in de Koran?

3) Hoe kunnen we de doelstelling van eenheid en instandhouding van de natuur bereiken?

3.5 WOORDENLIJST

Hadtih

Al wat aan de profeet Mohammed vzmh wordt toegeschreven van zowel woorden, daden, stilzwijgende goedkeuringen, uiterlijke kenmerken en innerlijke kenmerken.

Khalifa

Een beheerder op aarde of behoeder van de natuur.

Ratio

Rede, het menselijk denkvermogen om te denken en te begrijpen.

Ayats

Verzen uit de Koran.

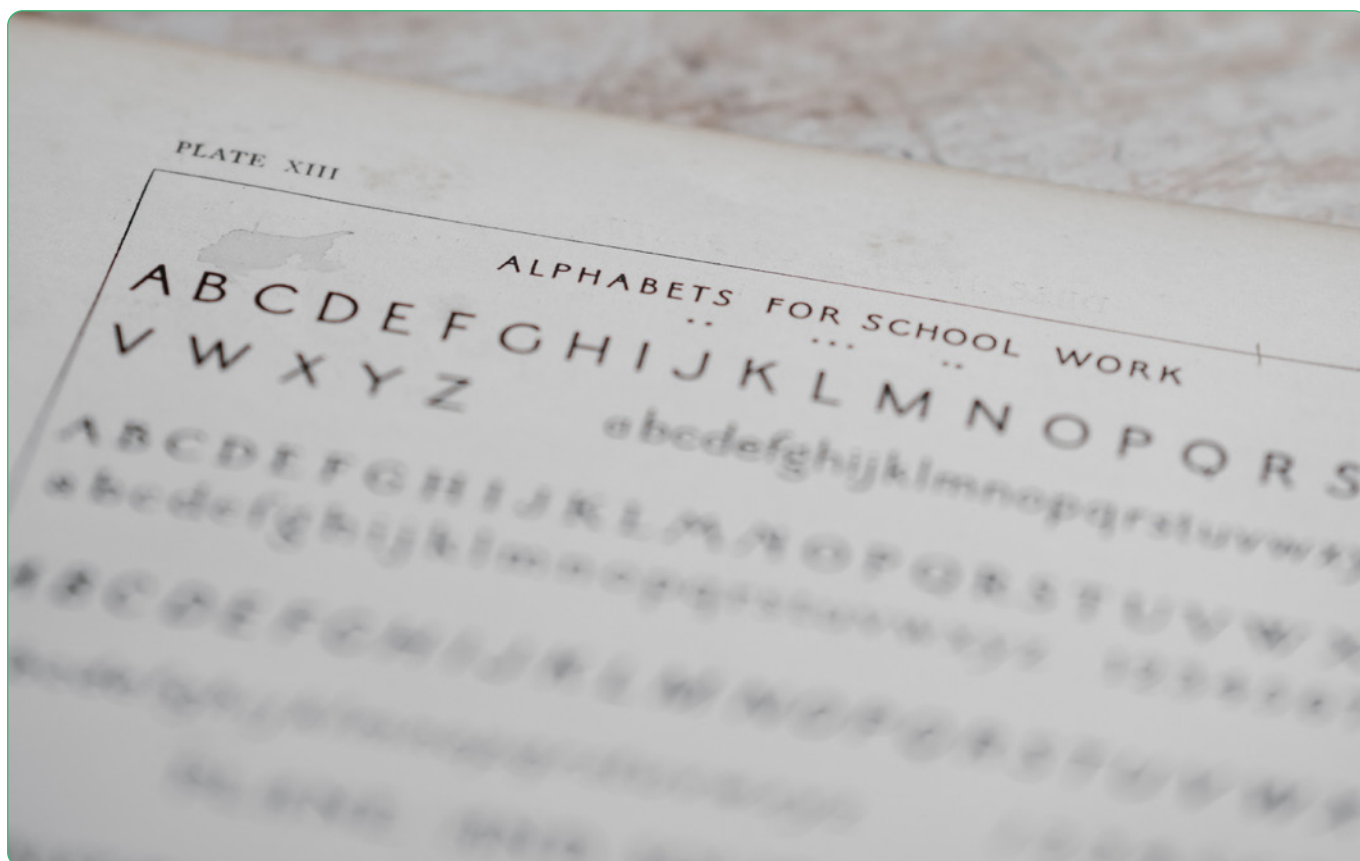

Foto: © Annie Spratt | Unsplash

3.6 TRANSCRIPTIE VAN DE VIDEO

Ahmed en Pieter-Jan kijken naar het nieuws.

Televisie:

Journalist: Jongeren in het hele land roepen elkaar op via sociale media om te gaan demonstreren voor een nieuw klimaatplan en sociale rechtvaardigheid.

De demonstraties vinden iedere maandag plaats, terwijl de meeste demonstranten dan op school horen te zijn.

Ze beweren dat hun acties een groter belang hebben.

Hoewel vele scholen hun goedkeuring hebben gegeven voor de afwezigheid tijdens deze acties, zijn ze het niet noodzakelijk eens met al de acties die worden georganiseerd.

Ahmed: Wat denk jij er van?

Pieter-Jan: Wel, ik denk dat ze vechten voor een goed doel.

Journalist: Het probleem is dat er een enorme frustratie leeft onder de jongeren jegens wat zij de rijke vervuilende zakenmensen noemen.

Een kleine groep jongeren heeft zo betoogd op de oprit van zakenman Tarik Hadid.

Meneer Hadid laat ons zien hoe zijn oprit, tuin en auto's gevandaliseerd werden.

Mr. Hadid: Dit soort vandalisme is contraproductief voor het eindelijke doel om bewustzijn te scheppen rond klimaatverandering. De eigendommen van onschuldige mensen vernielen, gewoon omdat ze actief zijn in de zakenwereld creëert aversie ten opzichte van deze demonstranten en al wat klimaatverandering te maken heeft. Maar ik steun in feite hun doel wel.

Ahmed:

"Oh nee, ik ken deze mensen. Tarik Hadid bidt wekelijks bij ons in de lokale moskee. Die studenten daar bidden er ook. "Ze hadden beter moeten weten."

Pieter-Jan: "Echt?"

Ahmed: Ik begrijp dat Tarik enorm van slag is omdat ze zijn persoonlijke eigendom zijn binnengedrongen. Ze zijn te ver gegaan.

Pieter-Jan: "Ik begrijp de redenering van de studenten maar dit is niet de gepaste manier om een punt te maken."

Ahmed: "Inderdaad, ik begrijp hun ook. Ze zouden met elkaar in dialoog moeten treden."

Pieter-Jan: "Waarom breng jij hen dan niet samen? Misschien kan jij bemiddelen tussen beide partijen?"

Ahmed: "Wat een goed idee. Weet je wat. Ik moet voor school een project maken over ecologie. Ik moet anderen bewust maken over onze taak als Khalifa of mede beheerder van de aarde, om voor de aarde te zorgen.

Iedereen, ook onze Moslimgemeenschap zou hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Moslims moeten gestimuleerd worden om hun verantwoordelijkheid op te nemen tegenover het milieu. Ik kan ze allemaal bijeen brengen in de moskee."

Pieter-Jan: Waar wacht je nog op?

Ahmed: Perfect, je hebt me net geholpen met m'n project! Bedankt!

Bijeenkomst in de lokale moskee:

Ahmed heeft iedereen uitgenodigd om in dialoog te treden over het onderwerp klimaatverandering.

Mr. Hadid is een belangrijke investeerder van de moskee. Hij is een progressieve denker dus hij staat open voor nieuwe ideeën.

Ahmed: "Mijnheer Hadid, we zijn zo blij dat u met ons wou spreken en met de studenten."

Mijnheer Hadid: "Je bent welkom Ahmed."

Één van de studenten: Hallo Meneer Hadid...

Dankzij Ahmed hebben we ons gerealiseerd dat uw eigendom vandaliseren en u publiekelijk beschuldigen niet de juiste manier was om verandering te eisen.

We willen ons daarvoor verontschuldigen.

Ahmed: We mogen niet vergeten wat er in de Koran staat: dat Allah de mens als plaatsvervanger of beschermer op aarde heeft gesteld.

(35:39) "Hij is Degene Die jullie heeft aangesteld als gevolmachtigden op aarde."

Allah maakte ons mede verzorgers en gaf ons de verantwoordelijkheid om voor de aarde en de natuur te zorgen.

Wij willen deze milieu-ethiek toepassen binnen de moskee.

En we hopen dat we dat kunnen doen met jullie hulp.

Één van de studenten: Precies en we hebben deze verantwoordelijkheid ten alle tijden. Denk maar aan het verbod om bomen te vernielen tijdens oorlog. Dit wordt ook benadrukt door Aboe Bakr As-Siddiq, een nauwe gezelschapsgenoot van de Profeet Mohammed -vzmh-. Hij zei aan een van zijn militaire bevelhebbers: "U zult een volk vinden dat zich volledig aan God hebben toegewijd. Laat hen over aan wat zij hunzelf hebben toegewijd... Dood geen vrouwen of kinderen of een bejaarde en zieken. Hak geen vruchtdragende bomen om. Vernietig geen bewoonde plaatsen. Slacht geen schapen of kamelen, behalve voor voedsel. Verbrandt geen bijen en drijf hen niet uiteen. Steel niet van de buit en wees niet laf."

Mijnheer Hadid: Ik hoor hier zeer wijze informatie, die mij veel trotser maakt dan uw eerdere acties. Ik ben het er helemaal mee eens en begrijp wat u hier naar voren brengt, maar wat is uw concrete actieplan?

Ahmed: Er zijn verschillende hadiths over het respecteren van de planeet, de dieren, het voorkomen van wateroverlast,... We willen de mensen bewust maken van deze problemen. We zijn er zeker van, Mr. Hadid, dat mensen die een rolmodel zijn, zoals u, een verschil kunnen maken... En we hebben enkele ideeën!

Reporter: We staan voor een nieuwe gemeenschappelijke tuin die is aangelegd door de lokale moslimgemeenschap. Meneer Hadid, hoe bent u op het idee gekomen?

Hadid: Nou... dat heb ik eigenlijk niet gedaan. Het was een groep jonge mensen uit onze gemeenschap die het bewustzijn wilde vergroten over de ecologische uitdagingen waar we als samenleving voor staan. Ik heb alleen de mensen en de middelen bij elkaar gebracht om het te verwezenlijken.

Ahmed: We hadden eigenlijk een schoolopdracht die ons aan het denken zette hoe we mensen konden informeren over milieukwesties en we nodigden de heer Hadid een zakenman die een doelwit was. Zo kwamen we op het idee om een gemeenschapstuin te creëren. Het zou ons voorzien van groene ruimte om duurzaam voedsel te produceren. Het is ook een bonus dat het de samenhang van de gemeenschap en de verbinding met de natuur zou versterken.

Verslaggever: En het lijkt een succes te zijn! Hebben jullie nog andere plannen om het milieu te helpen?

Ahmed: Nou... We dachten erover om een waterbesparingsbeleid op te zetten door borden naast de gootstenen te plaatsen. Deze borden zouden ons helpen om mensen bewust te maken wanneer ze wudhu doen, de rituele wassing voor elk gebed. We weten dat veel mensen er de voorkeur aan geven de wudhu in de moskee te doen.

Verslaggever: Zoals u ziet ligt er misschien een groenere toekomst in het verschiet als we de jongeren onze weg laten wijzen.

3.7 BIBLIOGRAFIE

İbrahim Özdemir, "Towards An Understanding of Environmental Ethics from a Qur'anic Perspective", <http://islam-and-muslims.com/Environmental-Ethics-Quran.pdf> (toegang 14.05.2020).

I. Malik, al-Muwatta, Beiroe, Dar Iyha Attourat Alarabiya, 1985, p. 212.

Koran, <https://koran.nl/> (toegang 20/05/2020).

Marjorie Hope and James Young, "ISLAM AND ECOLOGY", <http://environment-ecology.com/religion-and-ecology/259-islam-and-ecology.html> (toegang 9.05.2020).

Saffet Catovic, "ISLAMIC SACRED TEXTS RELATED TO WATER.", https://www.faithinwater.org/uploads/4/4/3/0/44307383/islamic_sacred_texts-water-greenfaith.pdf (toegang 8.05.2020).

S. Özkaya, Islam en Ecologie: De ecologische ethiek van de islam gezien vanuit de visie op de relatie tussen mens en natuur, Leiden, 2013(toegang 9.05.2020).

CiRRA

CENTRE OF EXPERTISE FOR INTELLECTUAL REFORMATION, RESEARCH AND ADVICE

Brahim Bouzarif (1982) is docent islamitische theologie/ filosofie en vice-directeur van CIRRA. Hij is afgestudeerd aan de theologische Faculteit-Imam Universiteit in Riyad. Daarnaast beschikt hij ook over een masterdiploma in religiewetenschappen van KU Leuven. Hij is ook een Khatib Al-Jumu'a (imam van het vrijdaggebed). Hij heeft in verschillende moskeeën in Vlaanderen (België) gepredikt. Brahim Bouzarif is sinds 2017 op grote schaal betrokken bij de radicaliseringprogramma's in scholen en gevangenissen van België. Hij geeft ook opleidingen aan leerkrachten en schoolhoofden rond thema's als "Hoe omgaan met levensbeschouwelijke diversiteit?"

 DUC8 Consortium

Dit boek is gefinancierd door het Fonds voor interne veiligheid - Politie van de Europese Unie.

